

PODCAST 4

WPŁYW SOLIDARNOŚCI SPOŁECZNEJ NA PRAWA CZŁOWIEKA

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Wszystkie rezultaty wypracowane w ramach projektu „Budowanie więzi społecznych” udostępniane są na zasadzie otwartych licencji (CC BY-SA 4.0 DEED). Można z nich korzystać bezpłatnie i bez ograniczeń. Kopiowanie lub przetwarzanie tych materiałów w całości lub w części bez zgody autora jest zabronione. W przypadku wykorzystania rezultatów niezbędne jest podanie źródła finansowania oraz jego autorów.

W dzisiejszym odcinku przyjrzymy się, czym są prawa człowieka i jaki wpływ na nie wywarła solidarność społeczna na przestrzeni lat. To ona odgrywa kluczową rolę w promowaniu i ochronie praw człowieka. Odnosi się ona do poczucia jedności i zbiorowej odpowiedzialności w społeczeństwie, w którym jednostki uznają swoje wspólne interesy i wzajemną zależność.

Zacznijmy od tego, czym właściwie są prawa człowieka.

Gdy w 1945 roku dobiegała końca II wojna światowa, przedstawiciele 50 krajów zebrali się na Konferencji Narodów Zjednoczonych w San Francisco w Kalifornii, która odbyła się od 25 kwietnia do 26 czerwca 1945 roku. Przez kolejne dwa miesiące pracowali nad projektem, a następnie podpisali Kartę Narodów Zjednoczonych, która powołała do życia nową organizację międzynarodową – Organizację Narodów Zjednoczonych. Wierzone, że zapobiegnie ona kolejnej wojnie światowej, podobnej do tej, którą właśnie przeżyli.

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka była pierwszym międzynarodowym dokumentem przyjętym przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych, który szczegółowo opisywał 30 artykułów dotyczących podstawowych praw i wolności jednostki. Mają one zastosowanie do wszystkich ludzi, niezależnie od ich pochodzenia.

Deklaracja została przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne jako Rezolucja 217 10 grudnia 1948 roku w Pałacu Chaillot w Paryżu. Spośród 58 ówczesnych członków Organizacji Narodów Zjednoczonych, 48 głosowało za, nikt nie był przeciw, ośmiu wstrzymało się od głosu, a dwóch nie głosowało.

Przyjęta jako „wspólny standard dla wszystkich ludów i wszystkich narodów” Powszechna Deklaracja Praw Człowieka zobowiązuje narody do uznania, że wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem godności i praw, bez względu na narodowość, miejsce zamieszkania, płeć, pochodzenie narodowe lub etniczne, kolor skóry, religię, język lub jakikolwiek inny status.

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka jest jednak deklaracją, co oznacza, że nie nakłada ona zobowiązań prawnych na rządy. Określa ona podstawowe standardy i zasady praw człowieka, ale nie ma mocy prawnej. Została jednak włączona do wielu konstytucji państwowych, traktatów regionalnych i ustaw krajowych, wpływając na rozwój standardów praw człowieka na całym świecie.

Europejska Konwencja Praw Człowieka (EKPC) jest traktatem, co oznacza, że jest prawnie wiążąca dla państw, które ją podpisały. Została przyjęta 4 listopada 1950 roku i weszła w życie 3 września 1953 roku. EKPC jest traktatem podpisanym przez państwa członkowskie Rady Europy w celu ochrony praw człowieka i podstawowych wolności w Europie.

Przejdźmy teraz do artykułów zawartych w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i omówmy, jakie prawa one ze sobą niosą!

ARTYKUŁ 1 - Obowiązek poszanowania praw człowieka. Strony zapewniają każdemu człowiekowi podlegającemu ich jurysdykcji prawa i wolności określone w konwencji.

ARTYKUŁ 2 - Prawo do życia

ARTYKUŁ 3 - Zakaz tortur

ARTYKUŁ 4 - Zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej

ARTYKUŁ 5 - Prawo do wolności i bezpieczeństwa

ARTYKUŁ 6 - Prawo do rzetelnego procesu

ARTYKUŁ 7 - Bez prawa nie ma kary

ARTYKUŁ 8 - Prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego

ARTYKUŁ 9 - Wolność myśli, sumienia i religii

ARTYKUŁ 10 - Wolność wypowiedzi

ARTYKUŁ 11 - Wolność zgromadzeń i zrzeszania się

ARTYKUŁ 12 - Prawo do zawarcia małżeństwa

ARTYKUŁ 13 - Prawo do skutecznego środka odwoławczego

ARTYKUŁ 14 - Zakaz dyskryminacji

ARTYKUŁ 15 - Odstępstwo w czasie stanu nadzwyczajnego

Aby egzekwować te prawa, powołano Europejski Trybunał Praw Człowieka. Osoby, grupy lub państwa mogą wnosić sprawy do Trybunału, jeśli uważają, że ich prawa wynikające z EKPC zostały naruszone. Trybunał ma siedzibę w Strasburgu we Francji, a jego orzeczenia są prawnie wiążące dla zaangażowanych państw. Sam ETPC nie posiada bezpośrednich uprawnień wykonawczych, ale państwa członkowskie muszą wdrażać orzeczenia Trybunału.

Pewnie zastanawiasz się, co mają ze sobą wspólnego prawa człowieka i solidarność społeczna?

W coraz bardziej połączonym świecie idea solidarności społecznej wykracza poza granice państwowe, wpływając na globalne ramy praw człowieka, współpracę i działania. To poczucie współodpowiedzialności między narodami i ludźmi jest kluczowe dla zapewnienia poszanowania i ochrony praw człowieka w skali globalnej.

Solidarność społeczna odegrała kluczową rolę w kształtowaniu najważniejszych międzynarodowych praw człowieka, a Powszechna Deklaracja Praw Człowieka jest wyrazem

zbiorowej woli narodów na całym świecie, by stworzyć zbiór wspólnych standardów godności i równości człowieka. Idea współodpowiedzialności i wzajemnego poszanowania praw człowieka jest wpisana w porozumienia międzynarodowe, takie jak to.

Międzynarodowe działania na rzecz praw człowieka często opierają się na współpracy wielu państw, organizacji międzynarodowych i grup społeczeństwa obywatelskiego. To poczucie solidarności, zarówno w obrębie poszczególnych krajów, jak i między nimi, buduje wspólne poczucie celu, jakim jest zapewnienie, że prawa człowieka nie są jedynie kwestią krajową, ale globalną.

Na przykład, gdy kraje współpracują w kwestiach takich jak zmiany klimatu, uchodźcy czy handel ludźmi, uznają, że problemy te wykraczają poza granice i wymagają wspólnej reakcji. To poczucie solidarności pomaga napędzać współpracę międzynarodową na forach takich jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, gdzie państwa członkowskie wspólnie działają na rzecz ochrony praw człowieka poprzez porozumienia, traktaty i rezolucje.

Solidarność podkreśla potrzebę sprawiedliwości i równego traktowania wszystkich członków społeczeństwa, tak samo jak prawa człowieka. W społeczeństwie, w którym ludzie jednoczą się w solidarności, na rządy i instytucje wywierana jest większa presja, aby przeciwdziałać nierównościom, dyskryminacji i naruszeniom praw człowieka. To zbiorowe wsparcie pomaga zapewnić, że prawa i polityki promują sprawiedliwość społeczną oraz równy dostęp do praw, możliwości i zasobów.

Ona może mobilizować do zbiorowych działań w walce o prawa człowieka. Kiedy ludzie łączą siły w solidarności, mogą skuteczniej bronić praw grup uciskanych lub marginalizowanych. Ruchy takie jak ruch praw obywatelskich, walka o równość płci i globalne kampanie przeciwko handlowi ludźmi pokazują, jak solidarność może być katalizatorem postępu w zakresie praw człowieka.

Buduje poczucie zbiorowej odpowiedzialności moralnej za ochronę praw człowieka. Zachęca jednostki nie tylko do dbania o własne dobro, ale także do aktywnego wspierania praw i dobrobytu innych. To wspólne poczucie obowiązku moralnego może skłonić rządy i organizacje do priorytetowego traktowania ochrony praw człowieka i reagowania na ich naruszenia.

Na poziomie globalnym solidarność społeczna może wykraczać poza granice państwowe, tworząc bardziej połączony świat, w którym prawa człowieka są powszechnie przestrzegane. Międzynarodowe traktaty dotyczące praw człowieka, takie jak EKPC, którą omawialiśmy, oraz Organizacja Narodów Zjednoczonych, opierają się na solidarności państw członkowskich, aby zapewnić ochronę i promowanie praw ponad granicami.

W czasach kryzysu – takiego jak wojna, głód czy klęski żywiołowe – solidarność społeczna może mieć kluczowe znaczenie dla zapewnienia przestrzegania praw człowieka, nawet w trudnych okolicznościach. Społeczności jednoczące się w celu niesienia pomocy humanitarnej, ochrony uchodźców i domagania się pociągnięcia do odpowiedzialności za naruszenia pomagają chronić prawa człowieka w obliczu konfliktu lub katastrofy.

Podsumowując, solidarność społeczna sprzyja środowisku, w którym prawa człowieka są szanowane, broniące i chronione. Zachęca do wspólnego wysiłku na rzecz promowania sprawiedliwości, równości i godności wszystkich jednostek, przyczyniając się do tworzenia bardziej humanitarnego i sprawiedliwego społeczeństwa.

Mamy nadzieję, że ten podcast okazał się dla Ciebie pouczający i że z przyjemnością dowiedziałeś się o prawach człowieka i o tym, jak solidarność społeczna na nie wpływa. Jeśli chcesz kontynuować naukę i zgłębiać tematykę solidarności społecznej, polub nasz podcast i zasubskrybuj go, aby być na bieżąco!

BIBLIOGRAFIA

1. Human Rights Watch. (b.d.). O nas. Human Rights Watch.
2. Kymlicka, W. (2002). Współczesna filozofia polityczna: Wprowadzenie (wyd. 2). Oxford University Press.
3. Sachs, A. (2009). Polityka praw człowieka: od ruchu praw obywatelskich do globalnego ruchu sprawiedliwości. Polity Press.
4. Sommers, M. (2009). Wzlot i upadek praw człowieka: wpływ solidarności społecznej. Oxford University Press.
5. Organizacja Narodów Zjednoczonych. (1948). Powszechna Deklaracja Praw Człowieka. Organizacja Narodów Zjednoczonych.
6. Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka. (1966). Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych (MPPOiP). Organizacja Narodów Zjednoczonych.
7. Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka. (1966). Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych (ICESCR). Organizacja Narodów Zjednoczonych.
8. Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka. (1989). Konwencja o prawach dziecka (CRC). Organizacja Narodów Zjednoczonych.
9. Organizacja Narodów Zjednoczonych. (1979). Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW). Organizacja Narodów Zjednoczonych.
10. Organizacja Narodów Zjednoczonych. (1965). Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej (CERD). Organizacja Narodów Zjednoczonych. Źródło:
11. https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_ENG